

ଦୂର୍ଗା ଚରିତ୍ର

ହରିହର - ଅରଜ୍ୟାବ କମ୍ବ୍ୟାକସେହି ଦୂର୍ଗା ଉପନ୍ୟାସେ ଜୀବିଭୂତୀ
ପଥେ ପାଁଚଲି ଉପନ୍ୟାସେ ପ୍ରଥମ ଦୂର୍ଗା ଏହି ଯେ ସତ୍ୟାନ;
ଅଶ୍ଵ ଅଂବାଦ' ପଥେ ଏହି ଦୈହିକଭାବେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଶାକଳେବେ
ଅଶ୍ଵ ଧୂତିଚାରନ୍ତେ ଏହି ଜୀବିଭୂତ ହେଉଁ ଆଲୋଚ୍ୟ ଶୁଭେ
ଶିତିହ୍ୟମ କଥନ ପ୍ରମଞ୍ଚ ବାହକ ଆନିମ୍ବେତ୍ତନ, ପ୍ରଥମ ପାଁଚଲିପି
ପ୍ରତ୍ତିକାଳେ ଦୂର୍ଗା ଚରିତ୍ରୀ ଅନୁଷ୍ଠିତ ଛିଲ, ଅଗଲପୁରେ ସମୟାକ
କାଲିନ ବିଭୂତିଭୂଷନ ହୀନ ରହିଲନ ଧୂତିରେ ଏକ କିଳାରୀଙ୍କେ
ଲାଗୁ କରେ ତଥା ଚାଲିକା, ଉକ୍ତିଲୁହୁ, ପଥେ ଧ୍ୟାନଘାନେ ହୀନ
ଦେଖି ଏକଟି ଧୂପକୁ ତିନି ଚିରନ୍ତର ମେରତା ଦ୍ୱାରା କରେଛୁନ,

ଅନ୍ଧଜୂଗେ ଏହି ଦୂର୍ଗା-କନ୍ତା ହଳେ ଓ ପରେ
ଜ୍ଞାତ ଅଂମାକେ ହୃଦୟାବିଦ୍ୟାବ ସୁଲିଙ୍ଗାଲିନ୍ୟ ଗକେ ଯେତେ
ଯକ୍ଷ କରେନା, ପ୍ରତ୍ତି-ଭାନୀଯ ପ୍ରେହିତ୍ୟାମ୍ୟ ଗୋ ଦିନ କାଟେ,
ନିକଳିଲୁବେବେ ପ୍ରତିଦି- ତତ୍ତତା ଓ କୁରୁମୁଖ ଯେତେ ଗୋ ନାମର୍ପଣେ
ତୋରନ୍ତେ ଅଞ୍ଜି କହୁତିଲାବ ଯେମନ ନିର୍ମିତ ଅଷ୍ଟକ; ନିକଳିଲୁବେ
ତେବେ ଗୋଟୁ-ପରାତିବ ଅଞ୍ଜି ଦୂର୍ଗା ଜେହି ଅଜନ୍ତା, ପଥେ ପାଁଚଲି
ଉପନ୍ୟାସେ ଛୁଲ ଚରିତ୍ର ଅଶ୍ଵ ଅଶ୍ଵ ହେଠେ ଓରାବ ଅନ୍ୟ ଦୂର୍ଗାର
ଭୂମିକା ଜେତ୍ରିକର୍ମ, ପ୍ରତିକାରୀ ପରାତିତେ ଦୂର୍ଗା ଅଶ୍ଵ ମାତ୍ର ନମ୍ୟ
ନିର୍ଦ୍ଦିତ ଏତ ସବେ ଅଶ୍ଵ ଅଞ୍ଜଳେ ଅଞ୍ଜଳେ ଯୋଗାନ୍ତ ଦୋଷେ ଏକଟି
ବ୍ୟାଙ୍ଗାନିକ ବିଦ୍ୟମ୍ବେଦୀ ଏବଂ ଧୂପକୁ କିନ୍ତୁ ଦୂର୍ଗାର ଝର୍ଣ୍ଣ ନେଇ ଡେଣି
ଦୂର୍ଗା ବାପୁରବନ୍ତି, ମୋ-ଭାନ୍ଦା- ମାନକାଚୁ- ମାରକେନ ପ୍ରତ୍ତି ଦେଖୁ

ମନ ଏବଂ ଡେଣ୍ଡିଆ ଝୁର୍ଖା ଅଙ୍ଗର କବା ତାବ ଆଖିଲେ ହୁଅ
ଦୟାମୋ ହୁଲୁ ଉପର୍ଯ୍ୟ, ଦୂର୍ଗ ଚନ୍ଦ୍ର, ଅଣାତ, ଏଫର୍ଟ୍‌ର୍ସ
ଲୋଭି, ଏକୋ ସଦୃଶ ଏକ ହାତୋମେ ଘୁଷାବ, ମେନ୍‌ର
ଅବ୍ୟ ଏବଂ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବେଳେବ ଚାମକେ ହାତି ଦିଲ୍‌
ହାତାବେ ବାବେ, ଦୂର୍ଗାର ସ୍ଵର୍ଗ ଦୂର୍ଗ / ଏଗାମୋ, 'ଜାହନ
ପାତଳା, ଏ ଅପୁର୍ବ ମାତ୍ର ମେତ୍ତେ ମାତ୍ର ରୁଦ୍ଧ, ଏକଟେ
ଚାଲା, ହାତେ-କାଢ଼େ ହୁଅ, ପରମେ ମୟଳ କାମତ୍, ପାଥୀବ
ଚାଲ କବି' ।

ଦୂର୍ଗ ଦ୍ୱାମାଳ-ତେବ ହେତୁ ତାବ ମର୍ତ୍ତ୍ଵାତ୍ମିତି,
ଜୀବନବାଜରା ଓ ନରମ ମନ ଗାନ୍ଧୀରେ ବାହୁବଳୀଟି ନିଯ୍ୟ
ଗୋଟିଏ, ହାତୁ ହାତୁ ଅପୁର୍ବ ବେଳାହିନେର କର୍ମ ଭାବେ ବେ
ବେଳଗାଡ଼ି ଦ୍ୱାରା କ୍ଷୟ-ହୃଦୟିଲ, ପରେ ନିରେନେର ଭାବେ
ପରିଚୟର ଦର ଗାନ୍ଧୀ ବିଷେ ମେ ନରଜୀବନେର ଗୋକାଞ୍ଚ୍ଛା.
ଏହି ଗୋକାଞ୍ଚ୍ଛା ବେଳଗାଡ଼ି ଦ୍ୱାରା ଆରିକେ ଯେତ ବୋରା
ତ୍ରୈତର କବେ ରୁଦ୍ଧ, ନିରେନକେ ବିଷେ ଦ୍ୱାରା ଦୂର୍ଗ କେବେ
ଦୂର୍ଲିଖ୍ୟ ହେ ଥାଏ, ପ୍ରାଣୀବିଧ୍ୟ ଜ୍ଞାନାନ୍ତ ରୁଦ୍ଧ ଏବଂ ମାତ୍ର
ରୁଦ୍ଧ, | କିନ୍ତୁ କିନ୍ତୁ ହୁଏ 'ଅହୋ ପ୍ରତିଃପୂର୍ଣ୍ଣ ହୁଏ ଜୀବନଚେତନା
ଚିରିତନ' ପ୍ରତିଃପୂର୍ଣ୍ଣ ହସିତୁ, ଅମାଲୋକ ବଲେହୁନ . . .

"ଦୂର୍ଗାର ପ୍ରତି ଲେଖକର ଅମାରିମୀତି ମାତ୍ରାବେବି ଶିଳ ବଲେହ, ତିନି
ଗାନ୍ଧୀ 'କାନ୍ତ୍ରେ ଉପର୍ଯ୍ୟିତ' କବତେ ଚାନ ନି, ନେତ୍ରପ୍ରାଣ ତାବ ପ୍ରମାଣ
କେବେ ହେହୁ ଗାନ୍ଧୀ ଅବିଷେ ନିଯ୍ୟ ତାହିତ୍ରେ ଚିରିତନ ଘର-
ଗୋଟିଏ ପ୍ରତିଃପୂର୍ଣ୍ଣ କରେହୁନ'" (ବିଭୂତିଭୂଷନ : ମନ ଓ ଜିଲ୍ଲା)